זוהר, פרשת בהר

ספר הזוהר

ספר הזהר, ויקיטקסט, ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף קז עמוד ב

וידבר יהוה אל משה בהר סיני לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ וגו׳ ב

רבי אלעזר פתח: **זאת תורת העולה היא העולה וגו׳** (ויקרא ו ב) . האי קרא בכנסת ישראל אוקימנא, דהיא סלקא ומתחברא במלכא קדישא בזווגא שלים.

היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה וגו׳. תא חזי כיון דעאל ליליא ותרעין סתימין - דינין תתאין מתערין בעלמא, ואזלין ושאטין חמרי ואתני וכלבי. חמרי - הא אוקימנא. וכלבי ואתני - לא שאטן ולא אזלין - אלא בהו עבדי חרשיא לבני נשא כגון בלעם ואוקמוה. כדין כל בני עלמא ניימין ומזבח תתאה דלבר אתוקד.

בפלגות ליליא אתער רוח צפון. ומההוא מזבח תתאה נפיק שלהובא דאשא ותרעין אתפתחו, ודינין תתאין אתכנשו בנוקבייהו. וההוא שלהובא אזיל ושאט, ותרעין דגן עדן אתפתחו. עד דמטי ההוא שלהובא - אתפלג לכמה סטרין דעלמא, ועאל תחות גדפוי דתרנגולא וקארי.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף קח עמוד א

כדין קב״ה אשתכח בין צדיקייא, וכנסת ישראל משבחא ליה לקב״ה עד דאתי צפרא. כיון דאתי צפרא - אשתכחו משתעין ברזא חדא ואית לה נייחא בבעלה. הדא הוא דכתיב **על מוקדה על המזבח כל הלילה וגו׳**

עד הבקר - דהא בצפרא דינין ושלהובין אשתככו, וכדין אתער אברהם בעלמא ונייחא הוא דכלא.

תא חזי כיון דעאלו ישראל לארעא לא אשתכחו בה דינין תתאין, וכנסת ישראל הות בה בנייחא על כנפי דכרובים כמה דאתמר דכתיב **צדק ילין בה** (ישעיהו א כא) . כדין הוות לה נייחא מכלא ! דהא ישראל לא ניימין עד דמקרבי קרבנא דבין הערבים ואסתליקו דינין, ועולה הוה אתוקד על מדבחא. וכדין הוה לה נייחא מכלא ולא אשתכח אלא אתתא בבעלה. הדא הוא דכתיב **כי תבואו וגו׳ ושבתה הארץ** - נייחא ודאי !

ושבתה הארץ שבת ליהוה - **שבת ליהוה** ממש.

תו פתח ר׳ אלעזר: **כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד וגו׳** (שמות כא ב) .

בגין דכל בר ישראל דאתגזר דאית ביה רשימא קדישא - אית ליה נייחא בשמטה, דהא דיליה הוא ההוא שמטה לנייחא ביה ! ודא אקרי ׳שבת הארץ׳. ודאי חירו אית בה ! נייחא בה ! כמה דשבת נייחא הוא דכלא - הכי נמי שמטה נייחא דכלא ! נייחא הוא דרוחא וגופא !

תא חזי **ה׳** נייחא הוא דעלאי ותתאי ! בגין כך **׳ה** עלאה׳, **׳ה** תתאה׳. נייחא דעלאין, נייחא דתתאין. **׳ה** עלאה׳ שבע שנים שבע פעמים. **׳ה** תתאה׳ - שבע שנים בלחודייהו. דא שמטה ודא יובלא. וכד מסתכלין מלי כלא חד. בגין כך **ושבתה הארץ** - בההוא נייחא דארעא אצטריכו עבדי נייחא. ובגין כך **ובשביעית יצא לחפשי חנם**.

חנם - מהו **חנם**? דלא יהיב למאריה כלום. אלא דא רזא הכי אוליפנא - כתיב **זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם** (במדבר יא ה) - בלא ברכה - דלא הוה עלנא במצרים עול דלעילא. תא חזי עבדין פטורין מעול מלכותא דלעילא ועל דא פטורין מן המצות. מאי **עול מלכות שמים**? אלא כהאי תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא בגין לאפקא מניה טב לעלמא, ואי לא קביל עליה ההוא עול לא עביד מדי - הכי נמי אצטריך ליה לבר נש לקבלא עליה עול בקדמיתא ולבתר דיפלח ביה בכל מה דאצטריך. ואי לא קביל עליה האי בקדמיתא - לא ייכול למפלח ! הדא הוא דכתיב **עבדו את יהוה ביראה** (תהלים ב יא) . מהו **ביראה**? כמה דאת אמר **ראשית חכמה יראת יהוה** (תהלים קיא י) , ודא **מלכות שמים**. ובגין כך **עול מלכות שמים**. ועל דא האי בקדמיתא הוא דכלא.

מאן אוכח? תפלה של יד בקדמיתא ! בגין דבהאי עייל לשאר קדושה. ואי האי לא אשתכח לגביה - לא שריא ביה קדושה לעילא. בגין כך **בזאת יבוא אהרן אל הקדש וגו׳** (ויקרא טז ג) כתיב. והאי עול לא שריא במאן דאיהו כפית באחרא. ועל דא עבדין פטורין מעול מלכות שמים. ואי מהאי עול פטורין - מכל שאר פטורין ! דהא שאר לא שריא עליה דבר נש עד דאשתכח גביה האי עול. ובגין כך הוו אכלי ישראל במצרים חנם.

אוף הכא **יצא לחפשי חנם** - דהא עבדא הוה ! וכל מה דעביד - חנם הוא ! בלא עול מלכות שמים ! ואע״ג דחנם הוו עובדוהי - **יצא לחפשי** ויהא ליה נייחא. לבתר דאיהו בחירו ואשתכח ביה נייחא - יהבין עליה ׳עול׳ מההוא אתר דאפיק ליה לחירו.

ואי בר נש יסרב למיפק לחירו - כמה דאת אמר **ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדוני וגו׳** (שמות כא ה) - הא ודאי פגים ליה להאי אתר ! דשביק עול מלכותא דלעילא ונטיל עול דמאריה !

על דא מה כתיב ? **והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת וגו׳** (שמות כא ו) .

והגישו אדניו אל האלהים - **אל האלהים** סתם - לגבי ההוא אתר דפגים ליה, דהכי נמי **אלהים** אקרי. ולאן אתר יתקריב לגביה ?

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף קח עמוד ב

אל הדלת או אל המזוזה - בגין דהאי אתר פתחא הוא דלעילא ומזוזה אקרי. והא אתמר. וכיון דאיהו אכוון לאפגמא להאי אתר - ההוא פגימו אשתאר בהדיה ביה בגופיה ! הדא הוא דכתיב **ורצע אדניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם** - יהוי עבדא תחות רגלוי דמאריה עד שתא דיובלא.

את אזנו אמאי ? הא אוקמוה. אבל ׳שמיעה׳ תלי בהאי אתר. ׳עשייה׳ לעילא. ובגין דישראל כד קריבו לטורא דסיני והוו ברחימו דלבייהו לאתקרבא לקב״ה - אקדימו ׳עשייה׳ ל׳שמיעה׳ (דהא שמיעה בקדמיתא ולבתר עשייה) - שמיעה - בהאי ׳שמיטה׳ תליא ! ועל דא הוא פגים להאי שמיעה - יתפגים שמיעה דיליה וישתאר פגימו ביה ! ולא ישתאר הוא עבדא למאריה עד דיתקרב להההוא אתר דפגים, ויתפגים הוא קמיה, וישתאר ביה ההוא פגימו.

ובגין כך **והגישו אדניו אל האלהים** סתם כמה דאוקימנא.

ועל דא **ושבתה הארץ שבת ליהוה (ויקרא כה ב)**

שש שנים תזרע שדך וגו׳ ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליהוה ד. והא אוקמוה דכתיב **והשביעית תשמטנה ונטשתה וגו׳** (שמות כג יא) . מאי טעמא ? **ואכלו אביוני עמך** - בגין דמסכני בהאי אתר תליין, ובגין כך שביק לון למיכל. ועל דא מאן דרחים למסכנא - יהיב שלמא בכנסת ישראל, ואוסיף ברכתא בעלמא, ויהיב חידו וחילא לאתר דאתקרי **צדקה** לארקא ברכתא לכנסת ישראל. ואוקימנא.

רעיא מהימנא

ובשנה השביעית שבת שבתון וגו׳ (ויקרא כה ד)

פקודא דא לשבות בשנה השביעית ואבתריה **לפדות בשביעית** ואבתריה **להשמיט כספים בשביעית** ואבתריה **למנות שבע שנים שבע פעמים - והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה** (ויקרא כה ח) .

הכא רזא דכל שביעיות מסטרא דשכינתא דאתקריאת ׳שבע׳, מסטרא דצדיק דאיהו ׳שביעי׳ לבינה, ואיהי **בת שבע** מסטרא דאימא עלאה דאתמר בה **שבע ביום הללתיך** (תהלים קיט קסד) .

שבע שמהן אינון - **אב״ג ית״ץ**. ובהון מ״ב אתוון. כלל אתוון ותיבין הם תשע וארבעין. אימא עלאה - **שנת החמשים שנה** - דבה **וקראתם דרור** (ויקרא כה י) - בה תהא שכינתא תתאה **דרור** - פדות ושביתה לישראל דאתמר בהון **והיה זרעך כעפר הארץ**.

כל ספירה מאלין שבע - שית גדפין, דאינון שית אתוון לכל חד. ובהון קוב״ה בכל ספירה מאלין שבע **בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף** (ישעיהו ו ב) . ובינה איהי **אחת** ושכינתא תתאה **שבע**. ולעילא מבינה - **אחת ואחת** - הא עשר ספירן. שתים שלש וארבע וחמש ושש ושבע.

כאן - **וילך הלוך וגדל** (בראשית כו יג) . מסטרא נוכראה - **וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר** (בראשית ח ה) . אימתי ? באתר דשכינתא תתאה שריא - בשביעי - הדא הוא דכתיב **ותנח התיבה בחדש השביעי** (בראשית ח ד) - דא שכינתא תתאה, **בשבעה עשר יום לחדש** - איהי שביעאה ועשיראה ורביעאה - דסליקת בהון אהי״ה דאיהי בינה, שנת היובל. איהי **אהיה אשר אהיה** - תרין זמנין אהי״ה - חושבן מ״ב. ותמניא אתוון בהון - חמשין.

דבהון **פקודא לחשוב שנת היובל**. וביה פקודא לחזור אחוזה ביובל - **בשנת היובל הזאת תשובו וגו׳** (ויקרא כה יג) - כל חד יחזור ביה לדרגא דיליה דנשמתיה אחיזא מתמן. כמה דאוקמוה **והרוח תשוב אל האלהים וגו׳** (קהלת יב ז) .

׳שמיטה׳ - שכינתא תתאה דאיהי משבע שנין. יובל - אימא עלאה - בינה. איהי לחמשין שנין. ובה אתייחסין ישראל במפקנותהון מן גלותא. הדא הוא דכתיב **ואיש אל משפחתו תשובו** (ויקרא כה י) . כגוונא דמפקנו דמצרים דאינון הוו מארי תיובתא בה - אתמר בהון **וחמושים עלו בני ישראל** (שמות יג יח) , ואוקמוה **אחד מחמשים**.

ושכינתא תתאה איהי גאולת בתי ערי חומה דאתמר בה **ובתי החצרים** (ויקרא כה לא) . ותרי **בתי** אית בלבא. אם אינון ממארי תורה אתקריאו **בתי ערי חומה**, כגוונא דאתמר במפקנו דמצרים **והמים להם חומה מימינם ומשמאלם** (שמות יד כב) . לאחרים דלאו אינון מארי תורה - אתקריאו **בתי החצרים**.

דף קט עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

אמר רבי שמעון: והא אשכחנא ׳חצרים׳ דאתמר ביה **ותעמד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך** (אסתר ה א) , ובכל אתר **המלך** סתם - דא קודשא בריך הוא ! **ותעמוד** - אין ׳עמידה׳ אלא צלותא. **נכח בית המלך** - נכח בית המקדש דכל ישראל צריכין לצלאה צלותא דלהון לתמן למהוי נכח המקדש.

הכא מאן **חצר הפנימית**? ודאי תרין אינון **חצרות בית יהו״ה**.

אמר ליה: בוצינא קדישא ! תרין ׳חצרים׳ אינון חצוניים דלבא ואינון תרין אזנים דלבא. ותרין בתים פנימיים - תרין בתי דלבא. ותרין אינון - ׳בתי גוואי ובתי בראי׳ ותרין אינון ׳בתי בראי׳. ובזמנא דיהא פורקנא - גאולה תהא לכלהו ! לאינון קריבין ללבא (דאיהו שכינתא) ולאלין רחיקין דאתקריבו. הדא הוא דכתיב **שלום שלום לרחוק ולקרוב** (ישעיהו נז יט) , ואוקמוה **לרחוק מעבירה ולקרוב ממצוה**.

בההוא זמנא **פקודא לתקוע שופר תרועה ביובל**. הדא הוא דכתיב **כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו** (ישעיהו יח ג) כגוונא דבתקיעת שופר דיובלא כלהו עבדין נפקי לחירות - הכי בפורקנא בתרייתא בתקיעת שופר מתכנשין כל ישראל מארבע סטרי עלמא דאינון ׳עבדין׳ דיובלא. דמארי תורה אית בהון **עבדין על מנת לקבל פרס** ואתקריאו **עבדי מלכא ומטרוניתא**. אבל בנוי דמלכא קדישא - **ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי** (שמות יט ד) - דאינון גדפי חיוון דמרכבתא.

פקודא בתר דא לתת ללוים ערים לשבת בגין דאינון לא אשתתפו בעגלא - קוב״ה חלק לון לגביה למהוי מנגנין ליה בכמה מיני נגון. דכהנים בעבודתן ולוים בשירה ובזמרה וישראל בנויהם.

כהנים בעבודתם דאית תמן כמה פקודין: פקודא חד לעשות שמן המשחה ב׳ - לויים שומרין במקדש ג׳ - יש לירא מן המקדש ד׳ - עבודת הלוים בבית המקדש ה׳ - להקטיר קטרת פַּעֲמים ו׳ - כהנים תוקעים בחצוצרות במקדש ז׳ - לקדש זרע אהרן במקדש ח׳ - ללבוש בגדי כהונה במקדש ט׳ - רחיצת ידים ורגלים לעבוד במקדש י׳ - להיות הכהנים עושים קרבנות במקדש יא׳ - לפדות פסולי המוקדשין י״ב - קרבן בהמה היולדת ביום השמיני י״ג - למלוח קרבנות במקדש י״ד - לעשות העולה כמשפטה ט״ו - לעשות החטאת כמשפטו ט״ז - אכילת קדשים כמשפט לכהנים י״ז - אכילת שירי מנחות י״ח - לעשות מנחות כמצותן י״ט - להביא קרבנות לבית המקדש כ׳ - להביא נדר או נדבה לבית המקדש כ״א - להביא תמורות קדשים לבית המקדש כ״ב - להקריב שני תמידין כהלכתן כ״ג - להדליק אש תמיד על המזבח כ״ד - לעשות תרומת הדשן כ״ה - להדליק נרות המנורה כ״ו - להקריב כהן גדול מנחה בכל יום כ״ז - להקריב מוסף בשבת כ״ח - להסדיר לחם ולבונה כ״ט - להקריב קרבן מוסף בראש חדש ל׳ - להקריב בשבעה ימי פסח ל״א - להקריב ביום העומר כבש לעולה ל״ב - להקריב העומר ל״ג - להקריב קרבן מוסף בשבועות ל״ד - להקריב שתי הלחם בשבועות ל״ה - להקריב מוסף בראש השנה ל״ו - להקריב מוסף ביום הכפורים ל״ז - להקריב מוסף בשבעת ימי החג ל״ח - להקריב מוסף בשמיני עצרת ט״ל - לשרוף את הנותר באש מ׳ - לשרוף קדשים שנטמאו מ״א - לעבוד כהן גדול ביום הכפורים מ״ב - המועל בהקדש קרן וחומש מ״ג - להביא החוטא קרבן חטאת על חטאו מ״ד - אשם תלוי על ספקו מ״ה - קרבן אשם ודאי על הידוע מ״ו - קרבן עולה ויורד מ״ז - קרבן סנהדרי גדולה שטעו מ״ח - להקריב הזב

אחר שיטהר מ״ט - קרבן זבה אחר שתטהר נ׳ - קרבן יולדות נ״א - קרבן מצורעים מתמן ואילך שאר פקודין.

מארי מתיבתאן ! באומאה עלייכו ! לא תעדי מני עד דאתקין קרבנין לקב״ה ! דשכינתא איהי **קרבן ליהו״ה** בכל אבר ואבר דמלכא בחבורא שלים בדכר ונוקבא. בכל אברים.

דף קט עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

דאינון מנהון ברישא - עיינין בעיינין, אודנין לגבי אודנין, חוטמא בחוטמא, אנפין באנפין, פומא בפומא כגון **וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו** (מלכים ב ד לד) . ובדא הוה מחיה הילד.

והכי ידין דמלכא עם ידין דמטרוניתא ! גופא בגופא בכל אברים דיליה קרבנא שלים ! דבר נש בלא אתתא - פלגו גופא איהו. ושכינתא לא שריא עליה. הכי קוב״ה לאו איהו בקורבנא עם שכינתא בכל ישראל דאינון ׳אנשי מדות׳ דאינון אברים דילה עלת העלות לא שריא תמן. וכאילו לא הוה קב״ה חד, בתר דלאו איהו עם שכינתיה. ובחוצה לארץ דשכינתא מרחקא מן בעלה אתמר **כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה**, בגין דלית תמן קרבנין בחוצה לארץ. ולזמנא דקב״ה מתקרב עם שכינתיה אתקיים ביה האי קרא **ביום ההוא יהיה יהו״ה אחד ושמו אחד** (זכריה יד ט) . ועלת העלות שריא עלייהו.

אף על גב דתקינו אבהן צלותין באתר דקרבנין - האי איהו לקרבא נפשין ורוחין ונשמתין דאינון שכליים לקב״ה ושכינתיה, כאברים לגבי גופא. אבל מסטרא דכרסיין ומלאכין דאינון גופין ואברין דלבר ממלכא ומטרוניתא -- לית תמן קרבנא ! ובגין דא אתמר בכרסייא **ויאמר כי יד על כס יה** (שמות יז) - **כס** חסר׳ מ**כסא**, **ה׳ ו׳** חסר משם **הויה**. **כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו** (ירמיה ז יב) . ואברין בפרודא מן גופא. איהו לגו, ואינון לבר. הדא הוא דכתיב **הן אראלם צעקו חוצה** (ישעיה לג ז) - **חוצה** ודאי !

יהא רעוא דילך לאחזרא לן לבי מקדשא לקיים צלותא דאוקמוה קדמאי **יהי רצון מלפניך יהו״ה אלהינו ואלהי אבותינו שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידין כסדרן** - כל חד בסדורא דיליה. **ומוספין כהלכתן** - דכען לבר מארעא דישראל לית תמן קרבנין. כגופין דבריאה.

דקב״ה ושכינתיה מסטרא דאצילות דיליה - לית תמן פרודא ואפרשותא. דשכינתא איהי יחודיה וברכתיה וקדושתיה. ולא אתקריאת ׳גופא׳ אלא כד אתגשמו בכרסיין ומלאכין דבריאה, כנשמתא דאתלבשא בגופא שפלה. ובגין דא כד שכינתא איהי לבר מהיכלא דבי מקדשא ולבר מכורסיין דילה - כביכול כאילו לא הוה חד עמיה.

מסטרא דכסא עליון דאיהו ׳גופא׳ לקב״ה, ומלאכין דתליין מניה כאברין דתליין מן גופא ; דאינון דכורין, ונשמתין דאתגזרו מניה דכורין. כסא תניינא - גופא דשכינתא וכל נשמתין דתליין מניה נוקבין, ומלאכין דתליין מההוא כורסייא נוקבין. וקריבו דלהון בקב״ה ושכינתיה.

הכי יחוד קב״ה ושכינתיה ! אף על גב דאינון כנשמתין לגבי כרסייא ומלאכין - הכי אינון לגבך עלת העלות כגופא ! דאנת הוא דמיחד לון ומקרב לון. ובגין דא אמונה דילך בהון. ואנת - לית עלך נשמתא דתהוי אנת כגופא לגבה ! דאנת הוא נשמה לנשמות. ולית נשמה עלך ולא אלהא עלך. אנת לבר מכלא ולגו מכלא, ולכל סטרא. ולעילא מכלא ולתתא מכלא. ולית אלהא אחרא עילא ותתא ומכל סטרא ומלגו דעשר ספירין. דמנהון כלא ובהון כלא תליא. ואנת בכל ספירה בארכה ורחבה, עילא ותתא, ובין כל ספירה וספירה, ובעובי דכל ספירה וספירה. ואנת הוא דמקרב לקב״ה ושכינתיה בכל ספירה וספירה, ובכל ענפין דנהורין דתליין מנהון - כגרמין וגידין ועור ובשר דתליין מן גופא. ואנת לית לך גופא ולא אברים ולית לך נוקבא ! אלא אחד בלא שני !

יהא רעוא דילך דתקרב אנת שכינתיה לגבי קב״ה בכל דרגין דאינון אצילות דילה, דאינון נשמתין דבעלי מדות. נשיאי ישראל חכמים נבונים חסידים גבורים אנשי אמת נביאים צדיקים מלכים - כלהו דאצילות. דאית אחרנין דבריאה. דשכינתא איהי קרבן.

שמן המשחה מימינא שמן למאור כגון **את המאור הגדול** (בראשית א טז) . ׳שמן משחת קדש׳ - איהו מסטרא דשמאלא דאתמר בה ׳וקדשת את הלוים׳. ׳שמן כתית׳ - איהו מסטרא דצדיק דאיהו כתיש כתישין מאברין דאינון זיתים, לאחתא משחא לגבי פתילה. פתילה - תכלא וגבורה - מתמן איהי יראה, ולויים שומרים המקדש.

ומתמן **פקודא לירא מן המקדש** - ואיהו מצות עבודת הלוים במקדש בכ״ד משמרות לוים, דבהון לוים בשירה ובזמרה הוו מזמרין קדמך לסלקא שכינתא דאיהי שירה וזמרה בהון ליהו״ה. כ״ד עם שירה וזמרה - כ״ו, כחושבן יהו״ה.

ואבתריה פקודא איהו מצות קטרת תמיד לקב״ה וקטרת כקרבנא.

דף קי עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחיה. ואמורין ופדרין דאינון מתאכלין כל הלילה - אינון כפרה דאברין דגופא דיליה ונפשיה דלא יתוקדון בגיהנם, ולא יתמסרון בידא דמלאך המות. ובגין דבר נש חב ביצר הרע דאיהו **צפוני** -- הכי שחיטתו בצפון לשזבא ליה מההוא **צפוני**.

ובקרבנין טול בהו קל וחומר מנביאים ! דאע״ג דתורה איהי שם יהוה, ונבואה דאתמר בה **רוח יהוה תניחנו** (ישעיהו סג יד) - עם כל דא לאו כל מארי תורה שקילין ולאו כל נביאים שקילין ! דאית נביאים דנבואה דלהון בלבושין דמלכא. והכי הוא אורייתא דבעל פה ! כמה מארי ספקות ופרוקין בלבושא דמלכא ! ואית אחרנין דסלקין יתיר באברים דגופא דמלכא דאתמר בהון **וארא וראיתי** - במראה בעיינין. **יהוה שמעתי שמעך יראתי** (חבקוק ג ב) - בשמיעה. יחזקאל אסתכלותיה ונביאותיה מעיינין. חבקוק - מאודנין בשמיעה. ובגין דא יחזקאל חזא כל אלין מראות דמרכבה בראייה בעין השכל. חבקוק בשמיעה.

ואית נבואה דנבואתיה בפומא - הדא הוא דכתיב **וַיגע על פי** (ישעיהו ו ז) . נבואה אחרא מריחא דחוטמא - הדא הוא דכתיב **ותבא בי הרוח** (יחזקאל ב ב) . ואית דנבואתיה ביד - הדא הוא דכתיב **וביד הנביאים אדמה** (הושע יב יא) . ואחרנין לפנים בחיי המלך ! ואחרנין לפני ולפנים ! והכי באורייתא ! פשטים ראיות דרשות סודות דסתרי תורה. ולעילא - סתרי סתרים ליהוה).

הכי בקרבנין ! אע״ג דקרבנין כלהו ליהו״ה - איהו נטיל כלא ופליג קרבנין למשריין דיליה. מנהון פליג לכלבים - אינון קרבנין פסולין דיהיב להון לסמאל כלב ולמשרייתיה. ובגין דא הוה נחית דיוקנא דכלבא. ומנהון לשדים - דאית בהון כבעירן, ומנהון כמלאכי השרת, ומנהון כבני נשא. לאינון דעובדיהון כשדים - פליג קרבנהון לשדים. אלין דעובדיהון כמלאכין - פליג קרבנין דלהון למלאכים. הדא הוא דכתיב **את קרבני לחמי לאשי** (במדבר כח ב) . דאינון קרבנין דלהון - לאו תליין בבעירן, דקרבנין דבעירן אינון דעמי הארץ. אינון קרבנין דבני נשא - צלותין ועובדין טבין ! קרבנין דתלמידי חכמים מארי מדות - אלין מארי רזי דאורייתא וסתרין גניזין דבהון קוב״ה נחית הוא בגרמיה לקבלא קרבנין דלהון, דאיהו **תורת יהו״ה תמימה**, שכינתא קדישא מי׳ מדות.

ותלמידי דרבנן - אינון מלין דלהון כאכילת שירי מנחות. ואית אחרנין דמתגברין עלייהו - דאורייתא דלהון כאכילת מנחות עצמן, ולא שירי מנחות. ואית אחרנין דאורייתא דלהון אכילת קדשים, מאכלים מכמה מינין למלכא. וכל מנחות דמאכלין דקרבנין מני קב״ה לקרבא ליה כלהו בביתא דיליה דאיהו שכינתא.

והאי איהו **פקודא לקרבא קרבנות בבית הבחירה** לקיים **כי אם בזאת יתהלל המתהלל וגו׳** (ירמיה ט כג) . למלכא דהוו עבדוי ואפרכסוי ושלטני מלכותא - שלחי ליה כמה דורוני. אמר: *״מאן דבעי למשלח לי דורונא - לא ישלח אלא בידא דמטרוניתא !״* לקיים בה **ומכלותו בכל משה** (תהלים קג יט) . ובגין דא אתקריאת שכינתא **קרבן ליהו״ה. עולה ליהו״ה. אשם ליהו״ה.** ואפילו קרבן נדות ויולדות ומצורעים וזבים וזבות - כלא צריך לקרבא ליהו״ה ושכינתיה, ולבתר איהי פליגת לכלא. הדא הוא דכתיב **ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה** (משלי לא טו) . ואפילו מזונא דחיון כגון קרבן שעורים - מאכל בעירן ומאכל עבדים ושפחות דבי מלכא ! ואפילו דכלבי ודחמרי וגמלי. לקיים בה **ומלכותו בכל משלה.**

ומנלן דעל ידהא פליג כלא? דכתיב **ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה**. בגין דקב״ה **בן י״ה**. **ו׳** בן **יה**, כליל **יה״ו**. ושלימו דיליה **ה׳** - איהו **עולה ליהוה. קרבן ליהוה. שלמים ליהוה**. קריבו דיליה, שלימו דיליה. דביה אשתלים **יה״ו** ולמהוי **יהוה**.

וכלא אתהדר ביה. ובגין דא **זובח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו** (שמות כב יט) - דלא יהיב שלטנותא לסטרא אחרא בקרבנא. דכל ׳אלהים אחרים׳ - עלמא דפרודא אינון! ולית לון קריבא ויחודא. וקב״ה אפריש לון משמיה כגון דאפריש חשך מאור. הדא הוא דכתיב **ויבדל אלהים בין האור ובין החשך** (בראשית א ד) . ומאן דקריב לקב״ה מה דאפריש - כמאן דקריב מסאבו דנדה לבעלה! והאי איהו רזא **ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה** (ויקרא יח יט) . והאי **לא תגלה ערותן** - קירוב דכל עריין שקילין לעבודה זרה.

דכל סטרין אחרנין עלייהו אתמר **מאלה נפרדו איי הגוים בארצותם** (בראשית י ה) , וכתיב ׳ללשונתם בארצותם בגווייהם׳, וכתיב **כי שם בלל יהו״ה שפת כל הארץ ומשם הפיצם יהו״ה** (בראשית יא ט) .

וכל מאן דקריב שום קרבנא לסטרין אחרנין - קב״ה אפריש ליה משמיה ולית ליה חולקא בשמיה! דקב״ה בחר לון לישראל מכל שאר אומין. הדא הוא דכתיב **ובך בחר יהו״ה** (דברים יד ב) . ופליג לון מנייהו לחולקיה. הדא הוא דכתיב **כי חלק יהוה עמו** (דברים לב ט) .

דף קי עמוד ב

וכי תאמרו מה נאכל וגו׳ (ויקרא כה כ)

ר׳ יהודה פתח: **פְּתַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה** (תהלים לז ג) .

לעולם בר נש יהא זהיר במאריה וידבק לביה במהימנותא עלאה בגין דיהוי שלים במאריה! דכד יהוי שלים ביה - לא יכלין לאבאשא ליה כל בני עלמא!

תא חזי! **בטח ביהוה ועשה טוב**. מאי **ועשה טוב**? אלא הכי תנינן: בעובדא דלתתא - יתער עובדא דלעילא! והא אוקמוה **וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם** (ויקרא כו ג) - כביכול אתון תעבדון להון! בגין דבההוא אתערותא דלכון דאתון עבדין לתתא - אתער לעילא. ועל דא **ועשה טוב** כתיב, ואין ׳טוב׳ אלא ׳צדיק׳ דכתיב **אמרו צדיק כי טוב** (ישעיהו ג י) . כיון דאתון עבדין האי - ודאי האי ׳טוב׳ יתער! כדין **שכן ארץ ורעה אמונה**. וכלא חד!

שכן ארץ - ארץ עלאה! דהא לית לך בעלמא דיכול למשרי בהדה עד דיתער האי ׳טוב׳ לגבה. כיון דיתער ליה - כביכול הוא עביד ליה! וכדין **שכן ארץ** - שרי בגווה, איכול איבה, אשתעשע בהדה. **ורעה אמונה** - דא ארץ, וכלא חד - כמה דאת אמר **ואמונתך בלילות** (תהלים צב ג) . **ורעה אמונה** - הוי דבר לה בכל רעותך.

ואי לא תתער לקבלה האי **טוב** - אתרחק מנה ולא תקרב בהדה! לא תקרב לגו אתון נורא יקידתא! ואי תקרב בהדה - בדחילו! כמאן דדחיל מן מותא. דהא כדין נורא דליק ואוקיד עלמא בשלהובוי!

וכיון דאתער לקבלה האי **טוב** - כדין שארי בגווה ולא תחדל מנה אנת. כדין - **וְתִגְזַר אֹמֶר וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נָגַהּ אוֹר** (איוב כב כח) .

תא חזי בני מהימנותא מדברי להאי לרעותהון בכל יומא! מאן אינון בני מהימנותא? אינון דמתערי האי **טוב** לקבלה, ולא חס על דיליה, וידעי דהא קב״ה יהיב ליה יתיר, כמה דאת אמר **יש מפזר ונוסף עוד** (משלי יא כד) . מאי טעמא? בגין דהאי אתער ברכאן לקבליה. ולא יימא *״אי אתן האי השתא - מה אעביד למחר?!״*. אלא קב״ה יהיב ליה ברכאן עד בלי די כמה דאוקמוה!

ובגין כך **וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו׳**. מה כתיב **וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים** (ויקרא כה כא) . **ועשת**? ״ועשתה״ מבעי ליה?! מאי **ועשת**? אלא לאפקא **ה׳** דאית לה שמטה ונייחא ולא עביד עבידתא. כתיב **ראו כי יהוה וגו׳ נותן לכם ביום הששי לחם יומים וגו׳** (שמות טז כט) - כגוונא דא **וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית וגו׳**:

רבי חייא ור׳ יוסי הוו אזלי בארחא.

פגעו בההוא טורא - אשכחו תרי גברי דהוו אזלי.

אדהכי חמו חד בר נש דהוה אתי ואמר לון: *״במטו מנייכו! הבו לי מזונא פתא דנהמא! דהני תרין יומין דתעינא במדברא ולא אכלנא מדי!״*

אשתמיט חד מאינון תרי גברי, ואפיק מזוניה דאיהו אייתי לאורחא ויהיב ליה. ואכיל ואשקי ליה.

אמר ליה חבריה: *״מה תעביד מן מזונא?! דהא אנא דידי אכלנא!״*

אמר ליה: *"זמה! עלי דידך אנא אזיל?!"*.

יתיב גבי ההוא מסכנא עד דאכל כל מה דהוה גביה, וההוא נהמא דאשתאר - יהב ליה לאורחא ואזל ליה.

א"ר חייא: *"לא בעא קב"ה דמלה דא יתעביד על ידן!"*

א"ר יוסי: *"דילמא דינא אתגזר על ההוא בר נש, ובעא קב"ה לזמנא קמיה האי בגין לשזבא ליה!"*

עד דהוו אזלי - לָאה ההוא גברא בארחא.

רעיא מהימנא

ובגין דא יהיב לון אורייתא משמיה - **זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר** (שמות ג טו) . והא אוקמוה י"ה עם שמי - שס"ה. ו"ה עם זכרי - רמ"ח. בכל מצוה ומצוה קשיר לון לישראל בשמיה למהוי כל אבר ואבר דלהון חולק עדביה ואחסנתיה. ובגין דא **זובח לאלהים יחרם וגו'**. צריכין ישראל לשתפא ליהו"ה בהליכה דלהון בהקיץ דלהון. הדא הוא דכתיב **בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך** (משלי ו כב) .

קם ההוא תלמידא ואשתטח קמיה ואמר: *"זכאה איהו חולקיה דמאן דזכי למשמע מלין אלין! כלהו שם יהו"ה בכל סטרא, ולא נפיק מניה לבר בכל סטרוי!"*

(בדפוס ווילנא כאן יש הפנייה אל פרשת צו דף כ"ט א' - פקודא להקריב בכל יומא וכו')

דף קיא עמוד א

אמר ליה חבריה: *"ולא אמינא לך דלא תתן נהמא לאחרא!"*

א"ר חייא לרבי יוסי: *"הא מזונא גבן - ניהב ליה למיכל!"*

א"ר יוסי: *"תבעי למיפק מניה זכותא?! ניזיל ונחמי דהא ודאי בקפטורי דדא טפסא דמותא אתאחיד, ובעא קב"ה לזמנא זכותיה בגין לשזביה.*

אדהכי יתיב ההוא בר נש ונאים תחות חד אילנא. וחבריה אתרחיק מניה ויתיב בדרך אחרא.

א"ר יוסי לר' חייא: "השתא ניתיב ונחמי! דודאי קב"ה בעי למרחש ליה ניסא!"

קמו ואודיכו.

אדהכי חמו חד טיפסא בשלהובי קאים גביה.

א"ר חייא: "*וי על ההוא בר נש דהשתא יימות!*"

א"ר יוסי: "*זכאה ההוא בר נש דקודשא בריך הוא ירחיש ליה ניסא!*"

אדהכי נחת מאילנא חד חויא ובעא למקטליה.

קם ההוא טפסא עליה וקטליה.

קסטר ברישיה טפסא ואזל ליה.

א"ר יוסי: "ולא אמינא לך דקב"ה בעא למרחש ליה נסא ולא תפוק זכותיה מניה!"

אדהכי אתער ההוא בר נש וקם ואזיל ליה.

אחידו ביה ר' חייא ור' יוסי ויהבו ליה למיכל.

בתר דאכל - אחויאו ליה ניסא דרחיש ליה קב"ה.

פתח ר' יוסי ואמר: **בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה** (תהלים לז ג) .

זכאה חולקיה דבר נש דעביד טוב מדידיה! דהא אתער 'טוב' בכנסת ישראל! ובמה? בצדקה! דכד אתער 'צדקה' - הא 'טוב' כדין אתער לגבי כנסת ישראל. ועל דא כתיב **וצדקה תציל ממות** (משלי י ב) . מאי טעמא? בגין ד**צדקה** אילנא דחיי הוא! ואתער על ההוא אילנא דמותא, ונטיל אינון דאחידן ביה ושזיב לון מן מותא! מאן גרים להההוא אילנא דחיי דאתער להאי? -- הוי אימא ההיא צדקה דאיהו עביד! כביכול הוא עביד ליה לעילא! כמה דאת אמר **עושה צדקה בכל עת** (תהלים קו ג) . והא אתמר.

---------- (כאן סיום המאמר שמובא כסימן ז׳ בסוף הדפוס - ויקיעורך)

וכי **בכל עת** יכיל בר נש למעבד צדקה? ! אי הכי תריסר שעתי ביומא מאן יכיל? !

אלא הכי אוליפנא - מאן דעביד צדקה **בכל עת** ! מאי **בכל עת**? כמה דאת אמר **ואל יבא בכל עת אל הקודש** (ויקרא טז ב) , ואוקמוה. ולא תימא בכנסת ישראל בלחודוי דאיהי ׳עת רעוא קדישא׳ בצדיק -- אלא אפילו ׳בכל עת׳ דלתתא, אסגי צדקה עלייהו ואתער צדקה בכלהו עלאי ותתאי. בגין כך ישוי לביה ורעותיה בר נש וידבק ביה בקב״ה !

כיון דמטו קמי דרבי שמעון סחו ליה עובדא.

אמר: ״ומה דא בלחודוי? ! אלא כל מאן דאחיד לאילנא דחיי ישתיזיב בהאי עלמא ואפילו מן מותא דעלמא משאר בני נשא - כל שכן ממותא אחרא״.

אמר רבי שמעון: בכלהו אתער צדקה אילנא דחיי. והאי איהו אתר דמזונא לכולי עלמא ! תלמידי חכמים - מאי עבידתייהו? דהא אינון בצדקה אחידן, וכל בני עלמא בזכותייהו נזונין בהו ממש ! ואינון לא יכלין לאתזן בהו ממש בגין דאשתדלי באורייתא, ומאן דאשתדל באורייתא אשתדל באילנא דחיי דכל בני עלמא נזונין מניה ! אשתכח דתלמידי חכמים מתערי מזונא לעלמא ושלמא ! אי לכל בני עלמא מתערי מזונא - לון אמאי לא מתערי? !

אלא תלמיד חכם הוא אילנא דחיי ממש. ואילנא דחיי לא מתזן אלא מן העולם הבא ! והעולם הבא לא אשתכח בהאי עלמא, אלא לבתר דעאל להההוא עלמא - כדין אתזן ביה ואתנטעו שרשוי עליה. השתא אכלי מאיבא דאילנא דחיי ! ומאן איהו? ההוא אתר דאשתכח לגבי מסכינא ואיהי איקרי **פרי העץ אשר בתוך הגן** (בראשית ג ג) . ועל דא אכלי מההוא פרי בהאי עלמא.

ועל דא תנינן **הם נזונין בזרוע**. מאי **בזרוע**? דא גבורה ! ואינון זמינין לעולם הבא - דמזונא דעולם הבא לאו איהו בהאי עלמא, אלא צמצומא זעירא דחילא דיליה דאשתכח במתיקו דאורייתא. ודא טעמי על ההוא איבא דאילנא תתאה. ודא הוא חדוותא ומזונא דילהון.

כיון דיעברון מהאי עלמא - כמה נחלין עלאין דעולם הבא סחרין לדוכתייהו וישתרשון ביה ויסתלקון לעילא לעילא ! כדין **עין לא ראתה אלהים זולתך יַעֲשֶׂה למחכה לו** (ישעיה סד ג) . מאי **יעשה**? דא יובלא ! ההוא דאקרי **העולם הבא**. **למחכה לו** ודאי ! דלא בעיין מזונא בעלמא דא עד דיתתקנו למזונא דילהון. והאי מזונא דלהון בעולם הבא ! ועל דא זכאין אינון בכלא ! דעלייהו כתיב **עַיִן לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוּלָתְךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לוֹ**.

(עד כאן התוספת של סימן ז) ----------

רעיא מהימנא

והתנחלתם אותם לבניכם וגו׳ לעולם בהא תעבודו וגו׳ (ויקרא כה מו) - פקודא דא לעבוד בעבד כנעני דכתיב **לעולם בהם תעבודו**. ואינון מסטרא דחם דגלי עריין דאתמר עליה **ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו** (בראשית ט כה) . אמאי **עבד עבדים**? אלא עבד להההוא ׳עבד עולם׳ דאיהו ׳עולמו של יובל׳.

ואי תימא דהא אחוה דשם ויפת הוה ! אמאי לא הוה הכי כוותייהו? ! והכי מזרעא דחם הוה אליעזר עבד דאברהם - אמאי לא הוי כוותיה דנפק צדיק? ! וקב״ה אודי בברכתיה כד בריך ליה לבן !

אלא ודאי הכא ברזא דגלגולא ! **גולל אור מפני חשך** - עבדא דאברהם דנפק מחשך, ודא זרעא דחם. דיו לעבד להיות כרבו דאיהו אברהם דנפק מתרח עובד כוכבים ומזלות. **וחשך מפני אור** - דא ישמעאל דנפק מאברהם, ועשו מיצחק.

ורזא דא תערובת טפין באתר דלאו דיליה גרים דא. מאן דעריב טפה דיליה בשפחה מחלת בת ישמעאל או בבת אל נכר דאינון ׳רע חשך׳, וטפה דיליה ׳טוב אור׳ **וירא אלהים את האור כי טוב** -- מערב טוב עם רע ! עבר על מימרא דמאריה דאמר **ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו** (בראשית ב יז) . קב״ה בההוא דערב ארכיב ליה ואייתי ליה בגלגולא לקבלא עונשיה. חזר בתיובתא אשתדל באורייתא ואפריש טוב מרע דאינון **אסור והיתר טומאה וטהרה כשר ופסול** - בדא אתפרש רע מטוב דאתמר ביה **וייצר** (בראשית ב ז) - יצירה לטב ויצירה לביש. באורייתא אפריש לון קב״ה, וירית ליה נשמתא מניה למהוי שלטא על תרוויהו - בחד דאיהו אור עלמא דאתי, ובחד דאיהו חשך עלמא דין. הדא הוא דכתיב **ויפח באפיו נשמת חיים**. וכפום זכוון וחובין כמה דאוקמוה **העושה מצוה אחת מטיבין לו**. בינוני זכוון וחובוי שקולין - פלגו זכוון לעילא ופלגו לתתא, ופלגו חובוי לתתא. ורזא דא **מה שאלתך וינתך לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש** (אסתר ה ו) . צדיק גמור - כל זכווי לעילא וחובוי לתתא. רשע גמור - חובוי לעילא וזכווי לתתא.

ובר נש דחב באתגלייא - בתרין דרגין איהו.

דף קיא עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

אי חזר בתיובתא - באתגלייא בין צדיקייא - בגין דידעין דינוי דקב״ה ונטרין גרמייהו מלמחטי. ובאתכסיא - בין רשיעייא, לקיים בהו **ועיני רשעים תכלינה** (איוב יא כ) .

ובגין דא חובא דאדם עבר על **ויצו יהו״ה אלהים** (בראשית ב טז) , ואוקמוה **אין ׳צו׳ אלא עבודה זרה**. אעבר עליה - ארכיב ליה בטפת תרח דביה רתח לקב״ה דעבר על ׳צו׳ מעבודה זרה. הדר בתיובתא ותבר צולמין דעכו״ם וכל מזוני דיליה - הוא תקין במה דחב ותבר חובא ובנינא בישא דבנה. ואמליך ליה לקב״ה ושכינתיה על עלמא. במאי? בגין דקדיש שמיה יתברך ברבים ועאל בנורא לאתוקדא גרמיה לקיים ביה **פסילי אלהיהם תשרפון באש** (דברים ז כה) . ולא עוד אלא דלאבוי תרח אהדר בתיובתא ואעיל ליה ולאמיה ולכל מארי דההוא דרא בגן עדן.

והכי אתלבן בנורא ככספא דאיהי מוניטא דמלכא, ושקר לה בעופרת. אעיל ליה בנורא ונפק העופרת לבר. ישמעאל ! ובגין דא נפק מצחק בעבודה זרה ואשתאר אדם מלובן. והאי איהו **שינוי השם**. דכד אתגלגל אדם בעי למעבד ליה **שנוי השם שנוי מקום ושנוי מעשה**.

לבתר אתא יצחק ואתתקף ביה מחובא תניינא דאתמר ביה **על האדם** דדא שפיכות דמים. ודא גרם נסיונא דיצחק בסכינא. ואתברר ביה כמאן דבריר אוכל מגו פסולת ונפק פסולת לבר. עשו שופך דמים ! לבתר אתא יעקב וארכיב ליה בלבן ואתעביד עבד לגביה. הדא הוא דכתיב **אעבדך שבע שנים ברחל** (בראשית כט יח) . ובההיא סבה דאחלף לה באחותה עבד שבע שנים אחרנין לאפקא תרין טפין דזרק אדם באתר נוכראה. ודא גלוי ערוית. והאי איהו **לאמר**. ואפיק לון מן לבן הארמי - נחש.

ובתלת אלין הוה לאדם **שנוי השם ושינוי מקום ושינוי מעשה**. שנוי השם - באברהם. ושנוי מעשה - ביצחק. ושנוי מקום - ביעקב.

ואי להאי דאתמר ביה (איוב כח כז) **אז ראה ויספרה** קבל בתיובתא - כל שכן לאחרים ! ובגין דא עבד טוב אתרא גרים, ועבד רע אוף הכי ! אבל שאר עבדים - **לעולם בהם תעבודו (ויקרא כה מו)** .

קמו מארי מתיבתא ואמרו : **אשרי העם שככה לו** ! שככה - בגימטריא משה !

קם רעיא מהימנא ואמר **אשרי העם שיהו״ה אלהיו**. (עד כאן).

(בדפוס ווילנא כאן יש הפנייה אל פרשת משפטים דף קי״ז א׳ - לא תהיה אחרי רבים וכו׳)

כי לי בני ישראל עבדים וגו׳ (ויקרא כה נה) - פקודא לעבוד בכל מיני עבודה במקדש ולבר ממקדש בכל אינון פולחנין דאקרי עבודה בצלותא, ולאשתדלא בתר פקודי אורייתא דכלא אקרי ׳עבודה׳, כעבד דאשתדל בתר מאריה בכל מה דאצטריך. בגין דישראל קרי לון **עבדים** דכתיב **כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם**. מאי טעמא אינון עבדים? בגין דכתיב **אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים**. ובגין כך כתיב בעשר אמירן לבתר דכתיב **אנכי יהו״ה אלהיך - אשר הוצאתיך מארץ מצרים** (שמות כ ב) - למפלח ליה כעבד דפלח למאריה דפריק ליה מן מותא, דפרק ליה מכל בישין דעלמא.

בתרין שמהן אלין אקרון ישראל לקב״ה ! **עבדים** - דכתיב **עבדי הם**, ואקרון **בנים** דכתיב **בנים אתם ליהו״ה אלהיכם** (דברים יד א) . בזמנא דידע ליה בר נש לקב״ה בארח כלל - כדין אקרי ׳עבד׳ ; דעביד פקודא דמאריה ולית ליה רשו לחפשא בגניזוי וברזין דביתיה. בזמנא דידע ליה בר נש בארח פרט - כדין אקרי ׳בן׳ רחימא דיליה - כבן דחפיש בגניזו בכל רזין דביתיה. ואע״ג דאקרי ׳בן׳, ברא בוכרא לקב״ה, כמה דאת אמר **בני בכורי ישראל** (שמות ד כב) - לא יפוק גרמיה מכללא ד׳עבד׳ למפלח לאבוי בכל פולחנין דאינון יקרא דאבוי.

והכי אצטריך לכל בר נש ! למהוי לגבי אבוי ׳בן׳ לחפשא בגניזוי ולמנדע רזין דביתיה ואשתדלא אבתרייהו. ולמהוי לגבי אבוי ׳עבד׳. ורזא דמלה תרין דרגין אינון לעילא דאצטריך בר נש לאתעטרא בהו ואינון רזא דמהימנותא ואינון חד. חד רזא ד**עבד**, וחד רזא ד**בן**.

והאי **עבד** אקרי **אדון כל הארץ**. **בן** - כמה דאוקימנא **בני בכורי ישראל**. וכלא רזא חדא דמהימנותא ! ואצטריך בר נש לאתעטרא באלין דרגין לאתכללא ברזא דמהימנותא. ׳עבד׳ - למפלח בכל זיני פולחנא ; בצלותא דאקרי עבודה דהאי עבד. דאיהו רזא עלאה דלא שכיך לעלמין תדיר, וקא משבחא

ומנגנא תדיר. והא אתמר בפולחנין אחרנין דכל פולחנין ומלין דעלמין כלהו איהו עביד ופלח, ובגין דא אקרי ׳אדון׳. בגין דאיהו עבד למפלח אקרי **אדון כל הארץ**.

דף קיב עמוד א

(הדף רק מכיל רעיא מהימנא של פרשת בהר ועוד דברי הזהר של פרשת בחקתי)

רעיא מהימנא

בר נש דאתעטר ברזא דא למהוי עבד למפלח פולחניה דמאריה - איהו סליק ואתעטר למהוי בדרגא דא ואקרי אוף הכי **אדון** - דהא איהו בריך בכל אינון פולחנין להאי עלמא וקיים ליה. ועל דא אקרי **אדון**.

זכאה חולקיה דהאי **בן** ; דזכי לאשתדלא למנדע בגנזי דאבוי ובכל רזין דביתיה ; כברא יחידאי דאשלטיה אבוי בכל גנזוי ; ודא איהו יקרא דשליט על כלא.

מאן דישתדל באורייתא למנדע ליה לקב״ה ובאינון גניזין דיליה אקרי **בן** לקודשא בריך הוא ; כל חילי שמיא לית מאן דימחי בידיה בכל שעתא דאצטריך למיעל לגבי אבוי ; זכאה חולקיה בעלמין כלהו ; ובגין דא כד אשתדל למנדע ליה בארח פרט ברזא דחכמתא - כדין אקרי **בן**.

בפולחנא דבר נש פלח ליה לקב״ה - אית פולחנא דאצטריך בר נש לאתכללא בתרוייהו ; למהוי ׳עבד ובן׳, לאתעטרא ביה בקב״ה. ומה איהו? דא פולחנא דצלותא דאצטריך למהוי בה ׳עבד ובן׳ - לאתכללא בדרגין עלאין אלין.

למפלח ולאתתקנא צלותא ברזא ד**עבד** - למפלח פולחנא דתקונא דעלמין ולאתדבקא רעותיה ברזין דחכמתא, לאתדבקא במאריה בגניזין עלאין כדקא חזי.

בן - אתדבק תדיר באבוי בלא פרודא כלל. לית מאן דימחי בידיה. עבד עביד פולחניה דמאריה ואתקין תקוני עלמא.

מאן דהוי תרווייהו בכללא חד בחבורא חדא - דא איהו בר נש דאתקין רזא דכל מהימנותא בכללא חדא בלא פרודא כלל, ומחבר כלא כחדא ; דא איהו בר נש דקב״ה אכריז עלוי בכל אלין חיילין ומשריין דכל עלמין ובכל אינון רקיעין ״*אזדהרו בפלניא מהימנא דבי מלכא ; דכל גנזי דמאריה בידיה ;* ״. זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי ;

מההוא יומא ולהלאה אשתמודע בר נש ואתרשים בעלמין כלהו. בשעתא דאצטריך - כל חילין ומשריין כלהו אזדהרן למהוי גביה. וקב״ה לא בעי אלא איהו בלחודוי. וקלא אתער ״*יאות הוא ליחיד למהוי גביה דיחיד ולאתעסקא יחיד ביחיד ;* ״.

ורזא דתרין דרגין אלין אשכחנא בחד קרא דכתיב **ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר** (ישעיהו מט ד) . **ויאמר לי עבדי אתה** - הא עבד. **ישראל** - הא בן. דכד אינון כללא חדא - כדין כתיב **אשר בך אתפאר**.

ברוך יהוה לעולם אמן ואמן. ימלוך יהוה לעולם אמן ואמן.

(בדפוס ווילנא כאן יש הפנייה אל פרשת תרומה דף קל״ד ב׳ - פקודא ללמוד תורה)